

УДК 330.368

Гуціна Анна Іванівна

*студентка факультету Фінансів, підприємництва та обліку
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*

Раца Олександр Борисович

*кандидат економічних наук, асистент кафедри управління
проектами та безпеки підприємництва
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича*

ДЖЕРЕЛА ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГІЇ ТА ЇХ РОЛЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

***Анотація.** У статті розглядається структура та динаміка енергоспоживання на основі відновлюваних джерел енергії. Описано основні загрози, які виникають для економіки України від використання відновлюваних джерел енергії.*

***Ключові слова:** відновлювані джерела енергії, «зелений» тариф, енергоспоживання.*

Постановка проблеми. Політика енергозбереження в розвинутих країнах почала впроваджуватись ще на початку другої половини ХХ століття, в Україну цей тренд прийшов із затримкою лише в середині 90-х років. Саме тому виникають проблеми на шляху розвитку даної сфери, зокрема економічного характеру. Дані проблеми потребують окреслення та обґрунтування у наукових дослідженнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Необхідність використання відновлюваних джерел енергії була опрацьована багатьма вітчизняними вченими, зокрема В. Бudyко, М. Диким, С. Кудрею, Ю.

Сатолкіним, В. Шевчуком, А. Шидловським та іншими, проте все ще не розкриті повністю проблеми економічного характеру, що виникають при запровадженні енергоспоживання на основі відновлюваних джерел.

Виклад основного матеріалу. Перш ніж розглядати проблеми, пов'язані із використанням відновлюваних джерел енергії варто проаналізувати енергоспоживання на основі відновлювальних джерел за 2014 – 2016 роки за даними представленими у табл. 1 для дослідження структури і динаміки використання відновлюваних джерел енергії в Україні.

Таблиця 1

Енергоспоживання на основі відновлювальних джерел за 2014-2016 роки

тис. т н. е.

Показники	2014 рік	2015 рік	2016 рік	Абсолютне відхилення 2016 рік до 2014 року, (+,-)	Відносне відхилення 2016 рік до 2014 року, (%)
Гідроенергетика	729	464	660	-69	-9,5
Енергія біопалива та відходи	1934	2102	2832	898	46,4
Вітрова та сонячна енергія	134	134	124	-10	-7,5
Всього	2797	2700	3616	819	29,5

Джерело: складено автором на основі [1]

Згідно з даними, представленими у табл. 1 найбільшу тенденцію до скорочення демонструє гідроенергетика, за 2 роки енергію з води почали використовувати на 69 тис. т н. е. менше, або на 9,5%. Також скорочення відбулось у використанні вітрової та сонячної енергії на 10 тис. т н. е., або на 7,5%. Проте на 46,4 % зросло енергоспоживання на основі енергії біопалива та відходів. Таким чином загальне енергоспоживання на основі відновлюваних джерел зросло на 29,5%. Зважаючи на зростання

енергоспоживання варто приділяти більше уваги проблемам та перспективам використання таких джерел енергії.

Існує ряд переваг від використання відновлюваних джерел енергії, про що написано багато праць. Відтак при будівництві електростанцій на основі відновлюваних джерел енергії, законодавством вимагається використання компонентів вітчизняних виробників, за рахунок чого відбувається підтримка вітчизняних виробників. Але при цьому є деякі негативні моменти щодо їх впливу на економіку. Наприклад, скорочення робочих місць, адже для обслуговування однієї наземної сонячної електростанції, площею 2 га, необхідно лише 5-7 працівників, а моніторинг за станом станції відбувається у віддаленому режимі за допомогою мережі Internet.

Сонячні електростанції займають досить великі площі земельних ділянок, які можна було б використовувати для ведення сільського господарства, для лісових насаджень тощо. Проте даний негативний ефект можна використати на користь і використовувати для цього землі, які ніяк не використовуються, простоюють або ж потребують «відпочинку». Наприклад, територію, що постраждала внаслідок вибуху на Чорнобильській АЕС.

Ще однією загрозою є так званий "зелений" тариф - спеціальний тариф, за яким закупається електрична енергія, вироблена на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - вироблена лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями). Одним із принципів державної політики у сфері електроенергетики є сприяння розвитку альтернативної енергетики як екологічно чистої і безпаливної підгалузі енергетики шляхом встановлення даного тарифу [2].

Орієнтовна ціна для будівництва наземної сонячної електростанції потужністю 1 МВт складає 916 300 дол. США, що складає 0,916 дол. США/Вт. За рік така електростанція виробляє в середньому 1 140 330 кВт*год. Ставка «зеленого» тарифу для наземної електростанції протягом 2017-2019 років становить 0,18 дол. США. Таким чином, за рік можна отримати 205 259,4 дол. США по «зеленому» тарифу. Тобто за два роки окупається майже половина вартості електростанції. Саме через це український «зелений» тариф вважається одним з найщедріших у світі. Проте така щедрість у майбутньому може спричинити значне зростання тарифів на електроенергію для населення [3].

Висновок. Отже, незважаючи на всі переваги від збільшення використання відновлюваних джерел енергії, існує ряд невирішених питань, які в майбутньому загрожують стати серйозною проблемою економіці країни, зокрема це скорочення кількості робочих місць, використання великої кількості земельних ділянок, надміру високі ставки «зеленого» тарифу.

Література

1. Статистична інформація Державний комітет статистики України: [Електроний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: www.ukrstat.gov.ua.
2. Закон України «Про електроенергетику» : за станом на 16 жовтня 1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/575/97-вр/page3>
3. Промышленная солнечная электростанция 1 МВт [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://altec.in.ua/solution/solnechnaya-energetika/solar-plant-1mw>